

“จากเป็นคนที่ไม่เคยศรัทธาในอาชีพเป็นเกษตรกรมาก่อน เห็นพ่อกับแม่ทำ แต่ไม่นึกใส่ใจ แต่เมื่อเจอปัญหา อาชีพที่เรามองข้ามกลับมาช่วยเรา ปลูกผลไม้ พ่อเราจับจอบจับเสียมแต่สามารถช่วยเราปลูกผลไม้ที่เราไปทำ ล้มเหลวมาได้ จึงเริ่มเกิดความศรัทธาในอาชีพเกษตรกรรมขึ้น จนมีความคิดที่ว่าอาชีพเกษตรกรรมนี้แหละจะสามารถสร้างความยั่งยืนให้กับตัวเองและคนในครอบครัวต่อไปได้” คำสารภาพของคุณกัลยา

คุณกัลยา พงสะพั่ง (พี่ยา) ยังสมาร์ทฟาร์มเมอร์สาวขอนแก่น อยู่บ้านเลขที่ 70 หมู่ที่ 14 ตำบลบ้านเม็ง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น เล่าว่า อดีตตนเคยทำงานที่บริษัทเกี่ยวกับยางรถยนต์มาก่อน ทำอยู่ในส่วนฝ่ายจัดการผู้บริหารระดับสูง และประกอบธุรกิจส่วนตัวรับเหมาก่อสร้างควบคู่กันไป ไม่เคยศรัทธาในอาชีพเป็นเกษตรกรที่พ่อกับแม่ทำมาก่อนเลย คิดว่าจะทำงานอยู่กรุงเทพฯ ไปจนแก่

แต่ก็เกิดจุดพลิกผันธุรกิจรับเหมาก่อสร้างที่ทำมีปัญหา ไปได้ไม่สวยอย่างที่คิด จำเป็นต้องยุบกิจการแล้วกลับบ้าน แต่ก็ไม่ได้กลับบ้านแบบสวยๆ เพราะติดหนี้จากธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นเงินกว่า 10 ล้านบาท ส่วนงานประจำที่ทำอยู่ก็ยังสามารถทำต่อได้ แต่ด้วยสภาพจิตใจที่ท้อและหมดแรง จึงตัดสินใจไม่ไปต่อ

หักดิบจากสารเคมี เปลี่ยนเป็น

เกษตรผสมผสานแบบอินทรีย์ 100%

พี่ยา บอกว่า เริ่มกลับมาอยู่บ้าน ปี 2559 ได้เป็นยังสมาร์ทฟาร์มเมอร์ ปี 2560 มีความคิดจะทำการเกษตรอย่างเต็มตัว ตั้งใจศึกษาหาความรู้จากหลายแห่ง ทั้งศึกษาจากผู้รู้ จากตำรา จากสื่อโซเชียล จนมาตกผลึกกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของในหลวงรัชกาลที่ 9 รู้สึกว่าเกษตรทฤษฎีใหม่นี้จะนำพาความยั่งยืนและช่วยปลดหนี้ที่เหลือได้ จึงเริ่มทดลองการทำเกษตรตั้งแต่ขั้นอนุบาล

ทำไปเรื่อยๆ จนเกิดความชำนาญ มีการปรับพื้นที่ให้เป็นเกษตรผสมผสานเต็มรูปแบบ บนพื้นที่เดิมของพ่อ 43 ไร่ เมื่อเข้ามาเป็นเกษตรกรอย่างเต็มตัวด้วยแนวคิดที่อยากเปลี่ยนแปลงและพัฒนาาระบบเกษตรที่บ้านให้ดีขึ้น เพราะต้องบอกตามตรงว่าพ่อเป็นเกษตรกรเต็มขั้น ทำสวนแบบธุรกิจมาทุกๆ อย่างที่ปลูกจะใช้สารเคมีทั้งหมด ด้วยความที่ทำเกษตรแบบเร่งรีบ

“เราเป็นคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยเห็นด้วย คิดว่าภายในอนาคตเกษตรที่ใช้สารเคมีจะไม่ยั่งยืน เพราะในสมัยปัจจุบันผู้คนหันมาใส่ใจสุขภาพ สินค้าที่เป็นอินทรีย์จะตอบโจทย์ตลาดมากกว่า จึงเริ่มค่อยๆ ปรับเปลี่ยนระบบที่สวนจากเคมีให้เป็นอินทรีย์ 100 เปอร์เซ็นต์

โชคดีที่พ่อเป็นเกษตรกรที่เชี่ยวชาญ พ่อค่อนข้างจะสะสมองค์ความรู้ในการทำเกษตรมาหลายแขนง ซึ่งพ่อก็เคยมีความคิดที่จะทำเกษตรอินทรีย์มาก่อน แต่ยังไม่ได้ลงมือทำสักที พี่จึงมาเป็นคนเริ่มต้นเปลี่ยนรูปแบบมาทำเกษตรอินทรีย์ นำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้ในสวนมากขึ้น และลดแรงงานคนลง นำพืชสร้างมูลค่ามาปลูก และทำตลาดสร้างมาตรฐานส่งขึ้นห้าง ปัจจุบันที่สวนขายผลผลิตขาดให้ห้างกว่า 80 เปอร์เซ็นต์”

แนวคิดการทำเกษตรผสมผสาน

ทำอย่างไร ให้มีรายรับทุกวัน ทุกอาทิตย์ ทุกเดือน

จากที่มีแนวคิดทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ประกอบกับการหักดิบสารเคมี จึงเริ่มต้นปรับเปลี่ยนพื้นที่เดิมของพ่อ จากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวให้กลายเป็นเกษตรผสมผสานแบบอินทรีย์ เพราะเกษตรผสมผสานเป็นอะไรที่ตอบโจทย์เรื่องรายได้ที่เราต้องการคือ ทำอย่างไร ให้ผลผลิตที่ปลูกเก็บขายได้ทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี แล้วมีรายได้ที่เกิดจากการให้เงิน หรือทรัพย์สินทำงานแทนเรา (passive income) ในอนาคต

เมื่อมีแนวคิดที่ชัดเจน การเลือกพืชมาปลูกให้เหมาะสมกับพื้นที่ เป็นพืชที่ไม่ต้องการการดูแลมาก และเป็นพืชที่ไม่ต้องการน้ำมาก และตอบโจทย์ในเรื่องรายได้ ควรเป็นพืชที่ตลาดในพื้นที่ต้องการ จึงเริ่มต้นด้วยการปลูกผักใบเขียวแน่นอนว่าสร้างรายได้ทุกวัน มีการปลูกดอกดาวเรืองให้แม่เก็บขายทุกวันพระ และวันโกน สร้างรายได้เป็นสัปดาห์ และปลูกไม้ผล แก้วมังกร ฝรั่งกิมจู พุทรา โบราณ 3 รส เป็นพืชสร้างเงินรายเดือนและรายปี ผลไม้ทั้งหมดนี้เรามีการจัดโซนปลูกอย่างเป็นระบบ

วิธีการจัดสรรพื้นที่

ทำอย่างไร ให้มีผลผลิตเก็บขายทุกวัน

1. เริ่มจากจัดสรรพื้นที่ปลูกผักใบ ค่ะน้ำ กวางตุ้ง ต้นหอม ผักชี เป็นพืชผักที่มีอายุสั้น ปลูกบนพื้นที่ 1 ไร่ แบ่งพื้นที่ปลูกเป็นระบบ เพื่อให้มีผักออกขายได้ทุกวัน สร้างรายได้ทุกวัน วันละ 2,500 บาท

2. พืชสร้างเงินรายสัปดาห์ เลือกปลูกเป็นดอกดาวเรือง วาจครี๊อป (crop) ปลูกไว้ไม่เยอะมาก จะปลูกแล้วเก็บขายทุกวันพระ วันโกน แต่ถ้าเป็นช่วงเข้าพรรษาต้องวางแผนมากหน่อย เพราะเป็นช่วงที่ตลาดต้องการใช้เยอะ จึงต้องวางแผนล่วงหน้าเพื่อให้มีผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการของตลาด สร้างรายได้ สัปดาห์ละ 3,000 บาท

3. ผลไม้สร้างเงินรายเดือนและรายปี เป็นผลไม้ตามฤดูกาล

1. ข้าวโพดกินฝักสด อันนี้จะวางแผนปลูกตลอดทั้งปี

2. ฝรั่งกิมจู จำนวน 3 ไร่ สามารถให้ผลผลิตได้ทั้งปี ได้มากได้น้อย แล้วแต่จะจัดการให้พักต้น หรือให้ออกตามปกติ

3. พุทรา 18 ไร่ ปลุกทั้งหมด 3 พันธุ์ ด้วยกัน

- พุทราพันธุ์เหรียญทอง
- พุทรานมสด
- พุทราโบราณ 3 รส ซึ่งเป็นพุทราทำเศรษฐกิจด้วย

4. แก้วมังกร ปลุก 5 ไร่ มีทั้งเนื้อสีขาว และเนื้อสีแดง เป็นออร์แกนิก
แท้ๆ รายได้ประมาณการของการขายแก้วมังกรออร์แกนิก คิด
เป็นเงินประมาณ 400,000 บาท พุทราฤดูเก็บเกี่ยวนาน 7 เดือน
เฉลี่ยต่อวัน เก็บได้วันละ 2 ตัน บางวันเก็บได้เยอะถึง 5 ตัน
ราคาส่งตลาดกลาง กิโลกรัมละ 15-18 บาท ส่งห้าง กิโลกรัมละ
60 บาท แบบคัดเกรด

หักดิบจากสารเคมี มาทำเกษตรอินทรีย์

มีอุปสรรคบ้าง แต่แก้ไขไม่ยาก เพียงหมั่นสังเกตธรรมชาติ

เจ้าของบอกว่า แน่ใจกว่าการเปลี่ยนแปลงอะไรสักอย่างย่อมมีอุปสรรค โดยเฉพาะการทำเกษตรที่เคยใช้แต่สารเคมีมาก่อน แล้วต้องมาหักดิบเปลี่ยนเป็นเกษตรอินทรีย์ 100 เปอร์เซ็นต์ ย่อมเจออุปสรรค และเป็นอุปสรรคที่หนักหน่วง แต่แก้ไขได้ ดังนี้

1. เริ่มจากการปรับทัศนคติ คือต้องรับผลที่ตามมาให้ได้ การใช้สารเคมีย่อมได้ผลผลิตที่มากกว่าและแน่นอนกว่า ครอบครัวยังจะรับได้ไหม หากต่อไปนี้จะได้ผลผลิตน้อยลง รายได้ก็น้อยตามลงมา จากเคยมีรายได้เดือนละหลายแสนต้องมีรายได้แค่หลักหมื่น

“เราก็ต่อสู้ว่า เราจะทำสำเร็จไหม เราจะพาครอบครัวดำดิ่งอีกหรือเปล่า ในขณะที่เราเพิ่งจะล้มมา แต่พอวันหนึ่งที่เราปรับมันได้จริงๆ ผลตอบแทนดีกว่าตอนทำเกษตรแบบพึ่งสารเคมี เราทำสินค้ามาตรฐานอินทรีย์สำเร็จ สินค้าของเราขายได้แพงกว่าเมื่อก่อนกว่าเท่าตัว”

2. แก้ไขไปตามบริบทหน้างาน เช่น ถ้าวันนี้เจอกองทัพแมลงลงและจะจัดการอย่างไร เพราะปกติเคยใช้แต่สารเคมีไล่จัดการแมลงได้โดยง่าย แต่คราวนี้ไม่มีสารเคมีช่วยแล้วจะทำอย่างไร

“เราอาจจะต้องหันมาเป็นคนช่างสังเกตมากขึ้น รู้จักการศึกษาพฤติกรรมของแมลง เช่น หากเป็นแมลงชนิดนี้จะมาเวลาพลบค่ำ เริ่มตั้งแต่ 5 โมงเย็นถึง 2 ทุ่ม เราจะเฝ้าระวัง ช่วงนั้นมีการเตรียมสารสะเดาหรือน้ำหมักที่ทำเองฉีดไล่ซึ่งจริงๆ แล้ว แมลงที่มาเป็นกองทัพ มาแล้วจะยังไม่ลงแปลง ให้เราฟังเสียงดูจากลักษณะของแมลงในช่วงนั้น ศึกษาคลุกคลีกัน จนเรารู้สึกแล้วว่ามันมีพฤติกรรมแบบนี้ เราก็ไปตัดทอนมันแค่นั้นเอง”

3. จัดการด้านความคิด คือผลผลิตออกมาไม่ดี ไม่สวย แต่ผลที่ไม่สวยรสชาติกลับอร่อย

“เราก็นำมาแปรรูปด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ที่บ้าน นำจุดแข็งที่มีของทรัพยากรในครอบครัวมาทำ อย่างตัวเราเองจบ เอ็มบีเอ จะทำเรื่องตลาด น้องสะใภ้จบด้านฟู้ดไซน์ (Food science) น้องชายจบด้านช่าง ลูกพี่ลูกน้องจบด้านพลังงานทดแทน พวกเราก็นำความรู้ทั้งหมดที่พวกเรามีมาใช้พัฒนาสวนในด้านต่างๆ น้องสะใภ้จบฟู้ดไซน์ เราให้เขาจัดการดูแลเรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น แก้วมังกร เคยขายผลสดแบบออร์แกนิก ขายได้กิโลกรัมละ 60 บาท เราแบ่งมาแปรรูปเป็นแก้วมังกรอบแห้ง มีน้องชายช่วยทำพาราโบลาโดมทำจากพลังงานบริสุทธิ์ โดยที่ไม่ต้องใช้ต้นทุนสูง แค่วิธีการจัดการ

ส่วนกรรมวิธีการอบแห้งน้องสะใภ้จะเป็นคนควบคุมคิดคำนวณสูตรต่างๆ แบบอุตสาหกรรม แต่เราทำในรูปแบบครอบครัว ตามหลักวิชาการ จากเคยขายได้ 60 บาท ตอนนี้แปรรูปเป็นอบแห้ง ขายได้ 100 บาท ทุกคนก็พอใจกับตรงนี้”

ผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ ทมดกงามเรื่องการตลาด

เจ้าของบอกว่า การตลาดในยุคปัจจุบันต้องบอกว่า มีมาตรฐานรับรองจีเอพี ก็ยังไม่เพียงพอ ต้องมีเรื่องของคุณภาพเข้ามาด้วย ทั้งเรื่องรสชาติและกายภาพที่ลูกค้ามองเห็น ผิวสวย ลูกโต เกษตรกรต้องรักษาตรงนี้ไว้ให้ได้และที่สำคัญต้องควบคุมผลผลิตให้ออกมาได้อย่างสม่ำเสมอ สิ่งนี้จะช่วยเป็นอีกแรงทำให้ตลาดเลือกสวนเราเป็นที่แรก ด้วยความไว้วางใจ

“ปัจจุบัน ที่สวนตอนนี้ทั้งพืชผักผลไม้มีมาตรฐาน จีเอพี ทุกชนิด แก้วมังกร ถือเป็นพระเอกของสวน เพราะสามารถยกระดับแก้วมังกรดังในเรื่องของคุณภาพ สีสัมผัสที่สวยงาม รวมถึงรสชาติ ทุกอย่างได้รับการรับรองมาตรฐานออร์แกนิกไทยแลนด์ และสามารถขายได้ในราคามากกว่าผลสดถึง 2 เท่า แก้วมังกรเป็นพืชที่ปลูกง่าย ไม่ชอบการดูแล แต่ใช้ธรรมชาติในการเข้าไปดูแล ยกตัวอย่างเช่น แก้วมังกรโดยธรรมชาติ 5 ปี ต้นจะโทรม ต้องปลูกใหม่ แต่ที่สวนอายุเกิน 20 ปีไปแล้ว แต่พืชยังได้ผลผลิตที่ดี ยังคงคุณภาพไว้ได้เหมือนเดิม

ส่วนหนึ่งเกิดจากที่ไม่ไปฝืนธรรมชาติ ไม่บังคับให้ผลผลิตออกนอกฤดู และไม่บังคับให้ผลผลิตออกมากเกินไป ต้องดูว่าต้นไหนแข็งแรงพอที่จะออกแบบไหน เปรียบเสมือนเราเป็นผู้หญิง ถ้าออกลูกบ่อยๆ เราก็โทรมก่อนวัยอันควร ต้นไม้ก็เหมือนกัน”

และนอกจาก แก้วมังกร ที่เป็นพระเอกแล้ว ยังมีนางเอกอย่าง ฝรั่งกิมจู ข้าวโพดหวานกินฝักสด และพุทราโบราณ 3 รส ที่ทำส่งเข้าท็อปส์ เรื่องราคาที่สวนเป็นฝ่ายผูกขาด กำหนดราคาเองตามความเหมาะสมของแต่ละช่วง เช่น ฤดูไหนที่จำเป็นต้องปรับขึ้นก็ต้องปรับ หรือช่วงไหนดูแล้วว่าทางผู้รับซื้อจะขายยาก ก็ปรับลงตามสถานการณ์ จะใช้หลักการน้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า เขาอยู่ได้ เราอยู่ได้ จะไม่คิดว่าเป็นแค่ผู้ซื้อกับผู้ขาย แต่คือพี่น้องกันในวงการเกษตร ทุกวันนี้ที่สวนสร้างรายได้จากเกษตรผสมผสานแบบอินทรีย์ เดือนละ 6 หลัก คิดเป็นกำไร 60 เปอร์เซ็นต์ ต้นทุน 40 เปอร์เซ็นต์

อาชีพเป็นเกษตรกรให้ชีวิตใหม่

“จากคนเคยติดหนี้หลักล้าน สามารถปลดหนี้ได้ด้วยมีอาชีพเป็นเกษตรกร ถือว่าอาชีพนี้ให้ชีวิตใหม่ ให้ความยั่งยืน ไม่ได้ให้แค่กับตัวเรา แต่ให้ทั้งกับครอบครัวและคนรอบตัว ละติจูดในการมองของพี่ เราทำเกษตรเราไม่ได้รอดคนเดียวคนงานในสวนทุกคนรอดไปกับพี่ด้วย พี่มองถึงความยั่งยืนทั้งชุมชน เราเข้ามาช่วยที่สวนแลนด์สเคป (landscape) ในไร่ค่อยๆ เปลี่ยนไปอย่างเป็นระบบมากขึ้น การตลาดทำกันเองในครอบครัว ให้ความเชื่อมั่นก่อนที่เราทำได้ แล้วความเชื่อมั่นก็จะเกิดการวางแผนที่ดี แล้วจะกลายเป็นพาสซีฟอินคัม ในอนาคต ทุกคนต้องมีวันเกษียณ เราจะเกษียณอย่างไรให้สมารถที่สุด ในอาชีพหนึ่งพี่ว่าอาชีพเป็นเกษตรกรเป็นอาชีพที่ตอบโจทย์” พี่ยกกล่าวทิ้งท้าย

สำหรับผู้ที่ชื่นชอบและสนใจเกษตรแนวผสมผสาน และอยากเรียนรู้วิธีการปลูกพืชต่างๆ สามารถติดต่อพี่ยา หรือ คุณกัลยา พงสะพั่ง ได้ที่เบอร์โทร.
086-999-5371

ที่มา : เทคโนโลยีชาวบ้าน 22 พฤศจิกายน 2565

ผู้เขียน : ธาวิตา ศิริสัมพันธ์